

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 5.8.2011
COM(2011) 476 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

за Гаранционния фонд и управлението му през 2010 година

{SEC(2011) 990 окончателен}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Финансова позиция на Фонда към 31 декември 2010 г.....	4
2.1.	Финансови потоци на Фонда	4
2.2.	Представяне на отчетите	5
2.3.	Неконсолидиран финансов отчет на Фонда към 31 декември 2010 г.....	5
2.3.1.	Гаранционен фонд: неконсолидиран счетоводен баланс.....	7
2.3.2.	Гаранционен фонд: неконсолидиран отчет за финансовия резултат.....	9
3.	Плащания към Фонда и от него	11
3.1.	Правно основание за плащания към Фонда от общия бюджет	11
3.2.	Плащания към общия бюджет през финансовата година или от него.....	11
3.2.1.	Обезпечаване на Фонда	11
3.2.2.	Лихви от инвестиране на ликвидни активи на Фонда.....	11
3.2.2.1.	Инвестиционна политика	11
3.2.2.2.	Резултат от дейността	12
3.2.2.3.	Приходи от лихви.....	12
3.3.	Събиране на вземания от просрочващи длъжници.....	13
4.	Задължения на Фонда	13
4.1.	Просрочени плащания	13
4.2.	Възнаграждение на ЕИБ	13

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета от 25 май 2009 г.¹ (кодифицирана версия) се учреди Гаранционен фонд за външни дейности („Фондът“), чиито ресурси се използват за изплащане на суми на кредитори на Съюза в случай на просрочване на плащания от получатели на заеми, предоставени или гарантирани от Европейския съюз. В съответствие с член 7 от регламента Комисията повери финансовото управление на Фонда на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) съгласно Споразумение, подписано между Общността и ЕИБ на 23 ноември 1994 г. в Брюксел и на 25 ноември 1994 г. в Люксембург („Споразумението“).

В съответствие с член 8, параграф 2 от Споразумението, до 1 март всяка година ЕИБ трябва да изпраща на Комисията годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление („отчет за финансовия резултат“) и финансов отчет на Фонда за предходната година („отчет за финансовата позиция на Фонда“). Повече подробности от доклада за 2010 г. година се съдържат в работния документ на службите на Комисията (РДСК).

Освен това, в член 8 от регламента от Комисията се изисква да изпраща до Европейския парламент, Съвета и Сметната палата годишен доклад за състоянието на Фонда и неговото управление за всяка финансова година до 31 май на следващата година.

¹ ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 10 („Регламентът“).

2. ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ НА ФОНДА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2010 Г.

Финансовата позиция на Фонда представлява сумата на финансовите потоци от създаването му през 1994 г.

2.1. Финансови потоци на Фонда

Финансовата позиция на Фонда е представена съгласно Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО) в края на финансовата 2010 година.

Фондът възлиза на 1 347 330 925,77 EUR (вж. раздел 3 от работния документ на службите на Комисията: отчет за финансовата позиция на Фонда към 31 декември 2008 г., предоставен от ЕИБ). Това е сумата на финансовите потоци от създаването на Фонда.

Гаранционен фонд	Сума
Бюджетни плащания към Фонда	+ 2 985 684 500,00 EUR
Последователни годишни нетни резултати	+ 760 201 245,08 EUR
Събиране на суми, изплатени от Фонда при просрочени плащания	+ 576 705 008,19 EUR
Начислени ² такси за управление на ЕИБ и такси за одит през 2010 г., съответстващи на плащанията, които трябва да се направят през 2011 г.	+ 747 058,18 EUR
Получени комисиони за забавено събиране на суми през 2002 г.	+ 5 090 662,91 EUR
Корекции, дължащи се на прилагането на МСФО при оценката на портфейла на Фонда (вж. точка „Резерви“ в пасива на счетоводния баланс на Гаранционния фонд в раздел 3 от РДСК)	- 1 845 165,61 EUR
Минус плащания от ресурсите на Фонда	- 477 860 856,19 EUR
Минус последователни внасяния на излишъка на Фонда към общия бюджет на Европейския съюз и плащания вследствие на присъединяването към ЕС на държавите кандидатки	- 2 501 391 526,79 EUR
Счетоводна стойност на Фонда към 31 декември 2010 г.	1 347 330 925,77 EUR

По силата на член 5 от регламента, сумата, която подлежи на прехвърляне към Фонда от бюджета в година n+1, се изчислява въз основа на разликата между целевата сума и

² Сумата 747 058,18 EUR включва такси за управление на ЕИБ, възлизащи на 715 037,50 EUR, и такси за външен одит, възлизащи на 32 020,67 EUR, през 2010 г. (вж. „Текущи задължения“ в работния документ на службите на Комисията).

стойността на нетните активи на фонда в края на година n-1, сметната в началото на година n.

Нетните активи на Фонда (т.е. неговите нетни парични ресурси) към 31 декември 2010 г. възлязоха на 1 485 463 867,59 EUR. Тази сума е равна на счетоводната стойност на Фонда, възлизаща на 1 347 330 925,77 EUR, минус начислените такси на ЕИБ и такси за одит, възлизащи на 747 058,18 EUR, от които 715 037,50 EUR са таксите за управление (възнаграждението на ЕИБ за 2010 г.), плюс трансфера от бюджета на стойност 138 880 000,00 EUR, както е предвидено през 2010 г. за бюджета за 2011 г.³

В член 3 от регламента⁴ се изисква Фондът да достигне целево равнище, определено на 9 % от общите непогасени капиталови задължения, произтичащи от всяка операция, увеличени с неплатените дължими лихви.

Следователно, неприключилите операции по отпускане и гарантиране на заеми в полза на трети държави плюс начислените лихви към 31 декември 2010 г. възлязоха на 19 395 882 340,31 EUR, от които 137 336 644,89 EUR бяха начислените лихви. Отношението между нетните активи на Фонда (1 485 463 867,59 EUR) и общите непогасени капиталови задължения, посочени в регламента, бе 7,7 %. Тъй като то е по-ниско от целевото равнище от 9 % от общата стойност на гарантираните неприключени операции (закръглена на 1 745,63 млн. EUR), се наложи да се преведат средства от общия бюджет на Европейския съюз към Фонда, както е предвидено в член 5 от регламента. Сумата за 2011 г., предвидена в проектобюджета за 2012 г. като обезпечаване, е 260 170 000 EUR.

2.2. Представяне на отчетите

Тъй като Комисията реши да представя отчетите си съгласно новите счетоводни правила въз основа на принципите на МССПС⁵/МСФО, неконсолидираните финансови отчети на Фонда също бяха изготвени съгласно тези принципи, както е обяснено в РДСК.

2.3. Неконсолидиран финансов отчет на Фонда към 31 декември 2010 г.

Целта на неконсолидирания финансов отчет на Фонда е да включи счетоводните операции, които не се съдържат в изготвяния от ЕИБ финансов отчет на Фонда (вж. РДСК). Тази необходимост е продиктувана от случаите на просрочени плащания, настъпили откакто съществува Фондът. Ако получателят на гарантиран от Фонда заем просрочи плащане, неконсолидираният счетоводен баланс трябва да съдържа просрочените вземания плюс дължимите лихви за забава и другите счетоводни начисления⁶ до пълното изплащане на дължимите на Фонда суми. Така в края на годината се получава пълен набор от финансови отчети за Фонда, които подлежат на

³ Сумата 138 880 000,00 EUR бе изплатена на Фонда на 28 февруари 2011 г. от общия бюджет на Европейския съюз.

⁴ Съгласно изменения регламент операции, свързани с присъединяващите се страни, които се финансират от Фонда, ще продължат да се ползват от гаранцията на ЕС след датата на присъединяването им. Считано от тази дата обаче, те престават да бъдат външни дейности за ЕС и вече не се гарантират от Фонда, а пряко от общия бюджет на Европейския съюз.

⁵ МССПС — Международни счетоводни стандарти за публичния сектор.

⁶ Те включват евентуалната курсова разлика при изплащането на други дължими суми (главно дължими на ЕИБ такси за събиране на вземания).

консолидиране в консолидирания счетоводен баланс на ЕС. Към 31.12.2010 г. нямаше просрочено плащане. Следователно, общата стойност на неконсолидирания счетоводен баланс бе 1 347 330 925,77 EUR.

Основните промени в представянето на отчетите са обяснени в бележките, което дава възможност да се сверят цифрите с представения в РДСК финансов отчет на ЕИБ.

2.3.1. *Гаранционен фонд: неконсолидиран счетоводен баланс*

Неконсолидираният счетоводен баланс е подготовката на баланса за консолидирането му в консолидираните отчети на ЕС. Основните изменения са обяснени в бележките към баланса.

<u>Счетоводен баланс: Активи (EUR)</u>	2010 г.	2009 г.
Текущи активи		
Краткосрочни вземания		
Други		3,626.09
Краткосрочни инвестиции	1,153,319,651.66	1,049,413,310.19
Портфейл от налични за продажба активи (AFS портфейл) ⁷ — стойност	1,134,968,726.10	1,004,786,115.50
AFS портфейл — актюерска разлика	-1,355,359.96	-3,096,484.22
AFS портфейл — корекции по справедливата стойност	-1,888,129.14	27,525,747.60
AFS портфейл — натрупвания	21,594,414.66	20,197,940.31
AFS портфейл — обезценка		
Пари и парични еквиваленти	194,011,274.11	191,080,815.35
Текущи сметки	1,426,322.04	1,078,498.12
Краткосрочни депозити — номинал	123,637,000.00	153,300,000.00
Начислени лихви по краткосрочни депозити	155,055.48	113,282.91
Други парични еквиваленти — стойност	68,708,475.06	36,554,203.91
Начислени лихви по други парични еквиваленти	84,421.53	34,830.41
Общо краткосрочни активи	1,347,330,925.77	1,240,497,760.63
ОБЩО	1,347,330,925.77	1,240,497,760.63

⁷ AFS: Available For Sale.

Счетоводен баланс: Пасиви (EUR)	2010	2009
А. ОСНОВЕН КАПИТАЛ		
Капитал (Гаранционен фонд)	484,292,973.21	390,482,973.21
<i>Плащания от бюджета</i>	484,292,973.21	390,482,973.21
<i>(излишък, платим към бюджета)</i>		
Резерви	-1,845,165.61	27,678,560.35
Прилагане за първи път — резерв по справедлива стойност	42,963.53	152,812.75
Промяна на справедливата стойност на наличните за продажба (AFS) активи	-1,888,129.14	27,525,747.60
Натрупан излишък/дефицит	821,618,687.47	780,668,814.11
Начално салдо	821,618,687.47	780,668,814.11
Финансов резултат за годината	42,517,372.53	40,949,873.36
Общо собствен капитал	1,346,583,867.60	1,239,780,221.03
Б. ТЕКУЩИ ПАСИВИ		
Краткосрочни пасиви	747,058.17	717,539.60
Други	747,058.17	717,539.60
Общо текущи пасиви	747,058.17	717,539.60
ОБЩО	1,347,330,925.77	1,240,497,760.63

Бележки към счетоводния баланс:

- „Краткосрочни вземания/Други” се отнася до сумата на предявените искове към Фонда, чието възстановяване е изискуемо. Тази сума включва главницата, лихвите и санкциите, дължими на бюджета на Европейския съюз след освобождаването на гаранция на Фонда.
- Разликата в „натрупания излишък” в собствения капитал, сравнена с финансовата позиция на Фонда, представена в РДСК, се обяснява от последователните възстановявания в полза на Фонда на предявени искове и наложени санкции.
- Статията „Задължения/Други” през 2010 г. включва комисионата на ЕИБ за управление, таксите за одит и дължимите на ЕИБ такси за събиране на вземания вследствие изплащане на наказателните такси, дължими на Фонда.

2.3.2. *Гаранционен фонд: неконсолидиран отчет за финансовия резултат*

Както и счетоводният баланс, неконсолидираният отчет за финансовия резултат се изготвя с оглед включването му в консолидираните отчети на ЕС. Основните изменения са обяснени в бележките към неконсолидирания отчет за финансовия резултат.

Неконсолидиран отчет за финансовия резултат на Гаранционния фонд (в EUR)	2010	2009
Приходи от финансови операции	43,367,717.93	41,753,692.10
Приходи от лихви		
Приходи от лихви от парични средства и парични еквиваленти	1,359,361.52	3,496,637.06
Приходи от лихви от налични за продажба (AFS) активи	40,351,233.09	38,180,007.32
Други приходи от лихви	80,574.54	77,047.72
Приходи от валутно-курсови разлики		
Реализирана печалба от продажба на налични за продажба активи	1,576,548.78	
Сторно на загуба от обезценка на налични за продажба активи		
Други финансови приходи		
Разходи при финансови операции	-850,345.40	-803,818.74
Разходи за лихви		
Разходи за лихви по парични средства и парични еквиваленти		
Загуби от валутно-курсови разлики		
Реализирани загуби от продажба на налични за продажба активи		
Загуба от обезценка на налични за продажба активи		
Други финансови разходи	-850,345.40	-803,818.74
от които: такси за управление	-715,037.50	-687,539.60
ИЗЛИШЪК ОТ НЕОПЕРАТИВНИ ДЕЙНОСТИ	42,517,372.53	40,949,873.36
ИЗЛИШЪК ОТ ОБИЧАЙНИ ДЕЙНОСТИ		
Извънредна печалба		
Извънредна загуба		
ИЗЛИШЪК ОТ ИЗВЪНРЕДНИ ПОЗИЦИИ		
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ ЗА ГОДИНАТА	42,517,372.53	40,949,873.36

Бележка към неконсолидирания отчет за финансовия резултат:

Статията „Други финансови разходи“ включва комисионата на ЕИБ за управление, таксите за одит и дължимите на ЕИБ такси за събиране на вземания вследствие изплащане на наказателните такси, дължими на Фонда.

3. ПЛАЩАНИЯ КЪМ ФОНДА И ОТ НЕГО

В този раздел се разглеждат входящите и изходящите финансови потоци.

3.1. Правно основание за плащания към Фонда от общия бюджет

Регламентът бе изменен през 2007 г.⁸ с цел да се подобри ефективността на използване на бюджетните средства чрез обезпечаване на Фонда въз основа на наблюдаваните суми на непогасените гарантирани заеми.

Целевото равнище е 9 % за непогасените заеми и гарантирани заеми, включително всички видове съответни операции (заеми на ЕИБ, на Евратом, макрофинансово подпомагане) извън ЕС. Разликата между целевото равнище и стойността на нетните активи на Фонда се изплаща на Фонда от бюджета по ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“, а излишъкът се изплаща от Фонда на бюджета.

Наличната за финансиране на Фонда сума се предвижда в бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ от функция 4 („Външни отношения“).

3.2. Плащания към общия бюджет през финансовата година или от него

3.2.1. Обезпечаване на Фонда

Предвид неприключените гарантирани операции на стойност 16 360,73 млн. EUR към 31.12.2009 г. по бюджетен ред 01040114 „Обезпечаване на Гаранционния фонд“ за 2010 г. в разходната част на общия бюджет на Европейския съюз за 2011 г. е вписана сумата 138,88 млн. EUR, съответстваща на обезпечаването за 2009 г. Тази сума бе преведена на Фонда с еднократно плащане от общия бюджет на 28 февруари 2011 г.

3.2.2. Лихви от инвестиране на ликвидни активи на Фонда

3.2.2.1. Инвестиционна политика

Ликвидните активи на Фонда се инвестират в съответствие с управленските принципи, заложи в приложението към споразумението между Общността и ЕИБ от 23—25 ноември 1994 г., изменено от допълнително споразумение № 1 от 17—23 септември 1996 г., допълнително споразумение № 2 от 26 април—8 май 2002 г., допълнително споразумение № 3 от 25 февруари 2008 г. и допълнително споразумение № 4 от 9 ноември 2010 г. Така 20 % от средствата на Фонда трябва да се инвестират в краткосрочни инвестиции (до една година). Тези инвестиции включват ценни книжа с

⁸ Регламент (ЕО, Евратом) № 89/2007 на Съвета от 30 януари 2007 година за изменение на Регламент (ЕО, Евратом) № 2728/94 относно създаване на Гаранционен фонд за външни дейности (ОВ L 22, 31.1.2007 г., стр. 1).

променлив лихвен процент, независимо от падежите им, и ценни книжа с фиксиран лихвен процент с оставащ срок до падежа не повече от една година, независимо от първоначалния им срок до падежа. Това е така, тъй като в края на периода на ценните книжа с фиксиран лихвен процент се възстановява 100 % от номиналната им стойност, докато ценните книжа с променлив лихвен процент могат да се продадат по всяко време на цена, близка до 100 %, независимо от оставащия срок до падежа. За да се поддържа баланс между различните инструменти, осигуряващи необходимата ликвидност, минимална сума от 100 000 000 EUR се поддържа в парични инструменти, предимно в банкови депозити.

Списъкът на банките, в които могат да се правят депозити, е одобрен от Комисията и ЕИБ. Този списък редовно се преразглежда, като се взимат предвид последните промени в рейтингите на банките. Всички те имат рейтинг на Moody's поне P1 за краткосрочните инвестиции или равностойния рейтинг на Standard & Poor's или Fitch. Инвестирането в тях се управлява от правила, насочени към осигуряване на конкурентоспособна доходност и избягване на концентрация на риск.

3.2.2.2. Резултат от дейността

Резултатът от дейността отразява контекста на финансова криза и изключително ниски лихви.

В общ план пазарните условия през 2010 г. леко се подобриха, главно в резултат на създаването на механизъм за подпомагане на намиращите се в затруднено положение държави от еврозоната и допълнителните мерки на ЕЦБ за поддържане на ниски лихви и достатъчно висока ликвидност.

Портфейлът отбеляза по-ниска доходност в сравнение с базовия индекс в размер на 13,26 базисни пункта (за подробности вж. раздел 2.4. „Доходност“ от РДСК). Въпреки че резултатът от дейността на Фонда бе 1,40 % през първата половина на 2010 г., през втората половина той се влоши поради неблагоприятното въздействие на проблемите в Гърция върху държаните от Фонда облигации на други държави от еврозоната като Ирландия, Португалия, Испания, Италия и Белгия. Разширяващият се спред на облигациите на тези държави спрямо тези на държавите от еврозоната с рейтинг AAA значително повлия върху наблюдавания резултат от дейността.

3.2.2.3. Приходи от лихви

През 2010 г. приходите от лихви от парични средства и парични еквиваленти по текущите сметки и ценните книжа на Фонда възлязоха на 43 367 717,93 EUR, разбити, както следва:

- От депозити и текущи сметки: 1 359 361,52 EUR. Това отразява състоянието към 31 декември 2010 г., включително получените лихви от банкови депозити, възлизащи на 1 253 213,48 EUR и изменения на начислените лихви (+91 363,69 EUR) през 2010 г. Лихвите, получени по текущите сметки, възлязоха на 14 784,35 EUR.
- От ценни книжа: 40 351 233,09 EUR. Това включва 39 633 686,93 EUR лихви по ценните книжа и изменения на начислените лихви (+1 396 474,35 EUR) към 31 декември 2010 г. Лихвите по ценните книжа

се генерират от инвестиции в ценни книжа в съответствие с инвестиционните принципи, изложени в споразумението за мандата на ЕИБ да управлява ликвидните активи на Фонда. От тази цифра трябва да се извадят 678 928,19 EUR — разликата, при ценните книжа, в които е инвестирано в течение на годината, между цената на придобиване и цената на обратно изкупуване, разделена pro rata temporis за оставащия срок на притежаваните ценни книжа (съответстваща на спреда на премията или отстъпката, включен в отчета за приходите и разходите).

Получените лихви се включват в резултатите за финансовата година.

3.3. Събиране на вземания от просрочващи длъжници

Фондът няма такива вземания.

4. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ФОНДА

Задълженията на Фонда съответстват на финансовите задължения, поети от него.

4.1. Просрочени плащания

От Фонда не са изисквани суми за просрочени плащания през 2010 г.

4.2. Възнаграждение на ЕИБ

Във второто допълнително споразумение към сключеното на 26 април и 8 май 2002 г. споразумение е предвидено възнаграждението на Европейската инвестиционна банка да се изчислява чрез прилагането на дегресивни годишни ставки на комисиони за всеки транш от активите на Фонда. Това възнаграждение се изчислява на базата на средногодишните активи на Фонда.

Възнаграждението на Банката за 2010 г. бе 715 037,50 EUR и бе включено в отчета за приходите и разходите и в счетоводния баланс като начисления (пасиви).